

פרפראות בפרשה

פנינים • חידות • חידושי תורה

לעילוי נשמת
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

בס"ד

אלול התשפ"ו
מפטיר **שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ** (ישעיה ס"א)

פרשת נצבים וילך

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בעניינא דיומא ממפרשי ומדרשי חז"ל
בפרשת **נצבים** 40 פסוקים בפרשת **וילך** 30 פסוקים = 70 בגימטריא **וְיָדִי לִי**.

אָנִי לְדָוִד וְדָוִד לִי (שה"ש ח) **ר"ת אלול** – שהתשובה מתחלת באלול. (הרוקח)
בפרשת **וילך** 2 מצוות עשה. (ספר החינוך)

עשה: להקהיל כל ישראל בחג הסוכות. • לכתוב כל אחד ספר תורה לעצמו.
בשנה זו קוראים את פרשת וילך פעמיים, אחת בתחילת השנה ואחת בסופה.

אין מברכים את חודש תשרי – מנהג קדמונינו לברך את החודש בשבת שלפני ר"ח חוץ מלפני ר"ח תשרי ורמז לזה **בפסח ליום חגנו**.
טעם א' – מפני שממילא הכל יודעים עליו, שהוא יום טוב של ראש השנה. (שער הציון, פניני הלכה)
טעם ב' – כדי לערבב השטן שלא ידע מתי יהיה ראש השנה ויקטרר ח"ו. לכן אין מברכין חודש תשרי, וגם אין מזכירין ראש חודש לא בקרבנות ולא בתפילה. וכתב **בפסח ליום חגנו** – פירוש מכוסה, וכן מפסיקין התקיעות וחוזרין ותוקעין בראש השנה. (ספר המנהגים)

אָנִי לְדָוִד וְדָוִד לִי פרשו ז"ל שהוא ר"ת **אלול** כי הקב"ה מתרצה לישראל בחודש זה. וצריך להתעורר האדם בתחילה בתשובה וזה הרמז **אָנִי לְדָוִד** כשאני מתעורר ומתחבר עם דודי הקב"ה אז **וְדָוִד לִי** להבא ליטהר מסייעין אותו וביותר בחודש זה דיש בו התעוררות הרהמים.
עוד רמז דצריך לשוב מאהבה דאז תכף מתכפרין עונותיו שכתבו המפרשים ארבעה חלוקי כפרה הם לשב מיראה. וזהו שאמר **אָנִי לְדָוִד** התשובה צריכה מאהבה למשל האשה מתרפקת על דודה מתוך אהבה. ואז **וְדָוִד לִי** תכף ה' עמו ואין צריך שום זמן. (חומת אנך)
מִי זֹאת עֲלֶיךָ מִן הַמְדָּבָר מִתְרַפֶּקֶת עַל דֹּדֶךָ (שה"ש ח) נושע ונפדיה וכפרם על ידי **דֹּדֶךָ**. **דֹּדֶךָ** – מתפללת לדודה י"ט ברכות, כמניין **דֹּדֶךָ**.
לְדָוִד גִּימַטְרִיָּא נ"ד – כי נ"ד ברכות בג' תפילות ביום. **וְדָוִד לִי** – במ' יום כמניין לִי. (רוקח)

וְשִׁבְתָּ עַד י-הוָה א-לֶהֱיֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל כָּל אֲשֶׁר אֹמֵר אֲנִי מִצִּיּוֹן הַיּוֹם. (ל ב)

דורשי רשומות אמרו (שמות כא יג) **וְהָא-לֵהִים אָנָּה** לָדָו וְשָׁמַעְתָּ לָךְ מְקוֹם ר"ת **אלול**. לרמזו כי הקב"ה בחסדו אָנָּה נָזַם חודש אלול, לכל מי שחטא בתוך השנה, שישבו אז בתשובה, ויקבלוהו. ובחודש הזה נאמר (תהלים קמה) **קְרוֹב י-הוָה לְכָל קָרְאִיו**. (שער הפסוקים)
הכוונה ברמז הזה, דאפילו האדם אינו מכוי, הנה האלוקים מזדמן לידו באלול **מְקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שְׁמֶה**, היינו הרהורי תשובה המעוררים אותו מן השמים, דסופי תיבות אלו הארבעה תיבות **אָנָּה לָדָו וְשָׁמַעְתָּ לָךְ** בגימטריא **אם**, רמז דמקום התשובה אימא עילאה מסוגל להשיב בחודש הזה, והוא המקום אשר ינוס האדם. ברוך המגיד מראשית אחרית, שהגיד בתורתו זמן הניסה בראשי תיבות, והגיד באחרית התיבות מקום הניסה. (בני יששכר אלול מאמר א אות טז)

וּמִל י-הוָה א-לֶהֱיֶיךָ אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְךָ וְרָעַף לֹאֲהַבֶּה אֶת י-הוָה א-לֶהֱיֶיךָ בְּכָל לִבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ. (ל ו)

אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְךָ ר"ת **אלול**. לכן נהגו להשכים להתפלל סליחות מר"ח אלול ואילך. וכן (תהלים כז) **לִי לֹאֲהַבֶּה י-הוָה**, לולא, אותיות **אלול**. שמחודש אלול ואילך חרדתי נגד ה' (בעה"ט). רמז להתעורר בתשובה בחודש אלול.

אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְךָ ס"ת **תכתב**. והר"ת גימטריא **חלל** (68 עם הכולל) וכן **חיים**. רמז להתעורר ולהבין כי בא זמן אשר תכתב ח"ו חלל או חיים. וכן ר"ת **ומל י-הוָה א-לֶהֱיֶיךָ** הוא **אוי** וגם גימטריא **טוב**. (נחל קדומים)

וּמִל י-הוָה – בא"ת ב"ש **פיך**, לומר שעיקר המילה הפה, שישמור פיו מלדבר בו נבלה ומלאכול מאכלות אסורות, אז **ומל י-הוָה א-לֶהֱיֶיךָ אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְךָ** **נרעף**, כפי המאכל כן יהיה הזרע זך, **מילה** בגימטריא **פה**. (שפתי כהן)

כתב רבינו אהרן ראטא זצ"ל – ודע, כי כפי קדושת האדם באכילתו, כן יזכה לקדושת הדיבור בתורתו ובתפילתו. כי הפה הוא אחד, ואם יטמאנו במאכלים מגועלים או באכילת בהמיות, איך יערבב בו דברי קדושה? והשומר פיו ואוכל בקדושה ובנקיות, פיו נהיה ככלי שרת בבית המקדש, וכל דיבור שלו עושה רושם למעלה. (שולחן טהור)

ומל י-הוָה א-לֶהֱיֶיךָ מה הטעם דכתיב **לשון ומל**, ומה הטעם דכתיב **אֶת לִבְךָ** ולא כתיב 'את לבך'.

משום שאמרו (ברכות סא). **נָצַר הָרַע דִּמְזָה לְזָבוּב יוֹשֵׁב בֵּין שְׁנֵי מִפְתָּי הַלֵּב וצריך להסירו ולמולו מבין הלב**, וזהו **אֶת לִבְךָ** ולא כתב 'את לבך' שהוא ב' לבבות. (טעמא דקרא)

וַיִּתְּשֵׁם י-הוָה מַעַל אַדְמָתָם בָּאֶף וּבִקְצָף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַכֵם אֶל אֶרֶץ אַחֲרַת פְּיוֹם הַזֶּה. (כט כז)

שאלה – מה הטעם דכתיב **וַיִּשְׁלַכֵם** ל' רבתי. ומה הטעם דכתיב **אֶל אֶרֶץ אַחֲרַת פְּיוֹם הַזֶּה**. (כט כז)
ששבה – **תנו רבנן**: עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבִטִים אֵין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. **וַיִּתְּשֵׁם י-הוָה מַעַל אַדְמָתָם בָּאֶף וּבִקְצָף גָּדוֹל**. 'וַיִּתְּשֵׁם ה' מַעַל אַדְמָתָם' – בְּעוֹלָם הַזֶּה, 'וַיִּשְׁלַכֵם אֶל אֶרֶץ אַחֲרַת' – לְעוֹלָם הַבָּא, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוֹנָתָן אִישׁ כֶּפֶר עֶפְרָא אָמַר מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: אִם מַעֲשִׂיהֶם כְּפִיּוֹם הַזֶּה – אֵינָן חוֹזְרִין, וְאִם לֹא – חוֹזְרִין. (סנהדרין קי:)

וַיִּשְׁלַכֵם ל' רבתי – ומשוכה הרבה להלאה לרמוז על השלכה רחוקה גדולה של עשרת השבטים שהשליכם אחר הרי חושך ומעבר לנהר סמבטיון ששוב לא חזרו, ולכן כתיב חסר יו"ד בין ל' ו' ש'ל חסרון י' שבטים ידבר. (פענח רזא)

יתכן לומר דנראה לו לפרש דרומז בזה על עשרת השבטים, משום דבאמת כך היה המעשה אתם שהולכים סנחריב למקום אחד למדינת אפריקה ושם נטמעו בין הגוים אבל שני נתונים לפנינו מן הירושלמי, **היה גלו למקום ואחר ז"ל שהגאולה תקרב בעבור לימוד התורה**. וא"כ אי עלייהו קאי הו"ל לומר וישליכם 'אל ארצות אחרות', כלשון רבים. (תורה תמימה) הכתוב הזה נדרש על עשרת השבטים כיוון שגלו לארץ אחת, לפנינו מנהר סמבטיון, אבל שבטי יהודה ובנימין מפוזרים בכל הארצות. (אור לישירים - ירושלמי סנהדרין)

תרגום יהונתן – בָּרַם מִיָּד וַיִּקְוֶן אוֹכְלוֹסִין דְּצַדִּיקִין קָבִיל כָּל עֲמָף אַעֲבִיד פְּרִישָׁן לְהוֹן בְּזִמָּן דִּיהִכּוֹן בְּשִׁבְיִיתָא עַל נְהִירוֹת כְּבֹל וְאַסִּילִיקִינוֹן מִתְּמָן וְאַשְׁרִינוֹן מִן לְגִין לְנִהַר סַמְבִּטְיוֹן. היינו – ממשא יוציא הקב"ה צדיקים ובזמן הגלות יוליכם לנהר הסמבטיון. (שמות לד י)

מדרש רבה – ולעתיד לבא הקב"ה מכנסן שנאמר (ישעיה מט) **הִנֵּה אֵלֶּה מִרְחֹק יָבֹאוּ וְהִנֵּה אֵלֶּה מִצִּיּוֹן וּמִיָּמִין וְאֵלֶּה מֵאֶרֶץ סִינַיִם**. והגליות באים עמהם והשבטים שהם נתונים לפנינו מן סמבטיון ושלפנים מן הרי חושך הם מתכנסין ובאין לירושלים אמר ישעיה (שם ט) **לֵאמֹר לְאַסּוּרִים צִאוּ אֵלֶּי שְׁנִיתוֹנִים לִפְנֵימִין מִן סַמְבִּטְיוֹן לְאַשְׁרֵי בְּחֻשָּׁף הַגָּלוּ אֵלֶּי שְׁנִיתוֹנִים לִפְנֵימִין מִן עֵנַן שֶׁל חוֹשֶׁךְ עַל דְּרָכֵיהֶם יָרְעוּ וּבְכָל שְׁפִיפִים מִרְעִיתָם אֵלֶּי שְׁנִיתוֹנִים** בדפנו של אנטוכיא אותה שעה הם נגאלים ובאו לציון בשמחה שנאמר (שם נא, יא) **וּפְדוּנִי י-הוָה יִשׁוּבוּן וּבִאוּ צִיּוֹן בְּרָנָה וְגו'.** (במד"ר טז כה)

כתב בספר חסידים – ל' זה למה נקרא למ"ד על שם (דברים יז טז) **לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה** ולכן אמר דוד באות למ"ד (תהלים לד) לימוד היראה **לכו בנים שִׁמְעוּ לִי יִרְאָתָ י-הוָה אֱלֹמֶדְכֶם**. ואות ל' גדולה מכל האותיות כי לימוד היראה גדול מהכל. (סימן קנ"ח) ולפי שחסר להם יראת ה' לכן גלו. ולכן בתיבת **וַיִּשְׁלַכֵם** הלמד גדולה רמז הטעם שהשליכם בעבור שלא השגיחו בלמד גדולה דיראת ה' גדול מהכל.

א"נ אפשר במה שכתוב (הושע ח י) **גַּם כִּי יִתְּנוּ בָגוֹיִם אֶקְבָּצֶם וְאֶחָד ז"ל שהגאולה תקרב בעבור לימוד התורה**. וכן"כ הגר"א (בפי' על תיקון"ז) ג' גלויות נגאלו ע"י זכות אבות, וגלות הזה נגד משה ולכן יגאלו בזכות התורה. ולכן **וַיִּשְׁלַכֵם** הלמד גדולה כי שם אל ארץ אחרת

ישתדלו בלימוד הרמז לאות למ"ד ויהיה התלמוד גדול שכמה מצוות תלויות בארץ ואז יתקיים 'פיוס הזה' – מה יום מאפיל ומאיר, כך ישראל יאיר לנו בעולם הזה. למ"ד גימטריא דע. דע מה למעלה ממך (אבות ב) ואם חטא שובה ישראל עד י-הנה א-להיה (הושע יד) כי הוא עד הוא דיין. א"נ אמרו ז"ל (סנהדרין לח.) צדקה עשה הקדוש ברוך הוא עם ישראל שהקדים גלות צדקיהו ועוד גלות יכניה קנימת, שהלכו החרש והמסגר והרביצו תורה ואם לאו ח"ו היתה משתכחת תורה. וז"ש וישלכם אל ארץ אחרת ועם כל זה הל' גדולה שנשאר הלימוד בחרש והמסגר שגלו מקודם ואף ד-וישלכם קרי ביה וישכילם על ידי התורה והמסגר. (פני דוד)

וישלכם למ"ד רבתי – מרמז על שלושים גלויות. ד' מסעות נסעה שכינה, ו' גלויות גלו סנהדרין, ו' גלויות גלו ישראל. (ר"ה ל"א ובמדרש י' גלויות) (טעמא דקרא)

פי לי איים יקו ונאניות תרשיש בראשנה להביא בניה מרחוק כספם וזהבם אתם. וגו' (ישעיה ס ט)

תרשיש הוא אפריקה ועשרת השבטים גלו לאפריקה. (סנהדרין דז.) וזהו **נאניות תרשיש בראשנה** כמ"ש במדרש (ספרי וזאת הברכה) שבט יוסף וגד עתידים לחזור תחלה לכל ישראל והם מעשרת השבטים. (טעמא דקרא)

הנסתרת לי-הנה א-להינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת. (כט כח) פרש"י - משקבלו עליהם את השבועה בהר גרזים ובהר עיבל ונעשו ערבים זה לזה (סוטה לו:).

רבי מאיר אומר: גדולה תשובה, ששביל יחיד שעשה תשובה – מוחלין לכל העולם כולו, שנאמר (הושע יד): '**ארפא משוכתם אוהבם נדבה פי שם אפי ממוני**'. מהם לא נאמר, אלא 'ממוני'. (יומא פו:) כתב הרמ"ע מפאנו – היינו שמוחלין לכל העולם הערבות. (עשרה מאמרות)

שאלה – לכאורה הוא תמוה, כיון דשב אין כאן חטא, אין כאן ערבות, ודאי אם הלוח משלם הערב פטור.

תשובה – התשובה ששב החוטא מכפר גם על מי שהיה בידו למחות ולא מיחה ועל מי שלא הוכיח, דהנה הם עברו על מצות עשה (ויקרא יט יז) **הוכח תוכיח את עמיתך** והוא חטא בפני עצמו, הנה היחיד החוטא ששב כולם נתכפרו. (בני יששכר תשרי מאמר ד אות לא)

א"נ – נראה לפרש כמו שאמרנו (קידושין מ:): לעולם יראה אדם עצמו כפאילו חציו חייב ונא יפא והעולם נידון אחר רובו ואם עושה מצוה אחת אשריו שהכריע את כל העולם לכף זכות. הכא נמי גם אם העולם רובו חייב על ידו הוא עושה תשובה גמורה מאהבה הרי עונותיו נעשו זכויות וזכה הכריע את כל עולם כולו לכף זכות ומוחלין לכל העולם. (חידושי אגדות – יומא פו:)

הנסתרת לי-הנה א-להינו כי הוא יודע מתן שכון של מצות. **והנגלת הם שתי מצות שבהם נכתבו שכן המצות**, אחת **לנו** שהוא שלוח הקן והשנית **לבנינו** כבוד אב ואם והם חמורה שבחמורות וקלה שבקלות ונכתב שכן שוה. והטעם **לעשות את כל דברי התורה הזאת** כיון ששכן המצות נעלם ומצינו שילוח הקן שוה שכרה הנכתב לכיבוד אב ואם זה יחייב **לעשות את כל דברי התורה הזאת** שאין אנו יודעים מתן שכון של מצות וצריך לקיים כולם. (פני דוד)

לא בשמים הוא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה ונעשנה. (ל יב) **מי יעלה לנו השמימה** ר"ת **מילה** וס"ת **הוי-ה**. רמז כי השם המיוחד לא תתכן השגתו כי אם לעם ישראל הנמולים שהם חתומים באות ברית קודש, ומצינו ג"כ שלא יתנבא מעומד אלא מי שהוא נמול, שכן מצינו באברהם קודם המילה שכתוב בו (בראשית יז) **ויפל אברהם על פניו**, לא היה מתנבא אלא נופל, לאחר המילה מעומד שכן כתוב (שם יח) **ואברהם עוכנו עמד לפני י-הנה**, ובלעם לא התנבא אלא נופל שנאמר (במדבר כד) **נפל וגילוי עינים**, וכן רמזו משה במה שאמר להקב"ה בסנה (שמות ג) **ונאמרו לי מה שמו מה אמר אלהם**, יאמר כי הנמולים ישאלוהו על השם המיוחד. (רבינו בחיי)

ויאמר אלהם בן מאה וששנים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא ויהיה אמר אלי לא תעבר את הפרדן הזה. (לא ב)

פרש"י - היום מלאו ימי ושנותי; היום זה גולדתי, היום זה אמות. דבר אחר: **לצאת ולבוא** בדברי תורה; מלמד שנסתתמו ממנו מסורות ומענינות התקפה. (סוטה יג:)

כתיב (שמות כג כז) **את מספר ימיה אמלא** דרשו בו חז"ל (שם) שהקדוש ברוך הוא משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום, כלומר שהם נפטרים באותו יום בשנה שנה נולדו.

שאלה – הלא אם נולד הצדיק בא' חשון לדוגמא, אזי בכדי להשלים את מספר ימיו צריך שימות בל' תשרי ולא בא' בחשון.

תשובה – משום דכתיב (תהלים צ י) **ימי שנותינו בהם שבעים שנה**, ועל זה באה הבטחת הקב"ה **את מספר ימיה אמלא** – מלא בגימטריא ע"א, ואם כן אם הצדיק נולד בא' בחשון ימות בא' בחשון של תחילת שנת הע"א לחייו, שהרי (ר"ה ב:) 'יום אחד בשנה חשוב שנה'. (חידושי אגדות)

שאלה – כיצד אמר משה היום מלאו ימי ושנותי ובאותו משפט אמר היום זה גולדתי, היום זה אמות, הלא אם זה אותו תאריך אזי לא מלאו שנותיו אלא חי מאה עשרים ואחד שנה, שהרי קי"ל יום אחד בשנה חשוב שנה. ומשה חי ק"כ שנה ולא ע' שנים.

תשובה – בחלקו חז"ל (מנחות ל) האם משה מת בשבת או שמת בערב שבת. ואמרו רז"ל (חגיגה ה:) **כל מקום שנתנו חכמים עיניהם** – או מיתה או עוני. פירש המהרש"א: **או מיתה** – כלומר בלא תורה, שנחשב כמת, **או עוני** – עוני ממש. נמצא שאדם השרוי בלא תורה כמוהו כאילו מת. לפי זה יש לומר שגם ב' הפרושים שכתב רש"י, וגם מחלוקת חז"ל מתי מת משה - אלו נאלו דברי אלקים חיים. באמת ז' באדר היום שבו נולד משה חל בשבת ובו מת משה, אולם בערב שבת נסתתמו ממנו מעיינות החכמה, כדפירש"י, וא"כ כבר בע"ש משה נחשב כמת – הואיל ונשתכחה ממנו תורה, ולכן נחשב שנתמלאו ימיו ושנותיו, שהרי נולד בז' באדר ומת בז' באדר מיתה רוחנית. (תפארת יהונתן)

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. (לא יט)

אמר רבא: אף על פי שהניחו לו אבותיו לאדם ספר תורה, מצוה לכתוב משלו, שנאמר: **ועתה כתבו לכם את השירה**. (סנהדרין כא:)

שאלה – צריך עיון למה כתבה התורה את השירה. הול"ל **את התורה הזאת**.

תשובה – נראה דאין מצוה לכתוב רק את השירה אלא לפי שאסור לכתוב מגילה מהתורה ממילא מוכרח לכתוב את כל התורה אבל החיוב אינו אלא על השירה, וכ"כ הרמב"ם (ס"ח פ"ה) מצות עשה על כל איש ואיש לכתוב ס"ת לעצמו שנאמר **ועתה כתבו לכם את השירה**, כלומר כתבו לכם תורה שיש בה שירה זו. שאין כותבין את התורה פרשיות פרשיות. משמע דלפי שאסור לכתוב פרשיות ע"כ יכתוב כולה בשביל השירה. (טעמא דקרא)

והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות ועתה השירה הזאת לפניו לעד כי לא תשכח מפי נרעו (לא כא)

מאי **רעות וצרות**? שמואל אומר: זה הממצא לו מעות לעני בשעת דוחקו. (חגיגה ה.)

שאלה – למה דווקא שמואל הוא זה שאמר מאי **רעות וצרות** היינו הממצא מעות לעני בשעת דוחקו, והביאור בזה.

תשובה – לפי שדרך העולם כשיש איה חולה בבית או מתחילים להרבות בצדקה, ויותר טוב אם היו נותנים את הצדקה קודם בוא עת הצרה, יש צדקות בעולם אותה עושה כשהוא בריא נחשבת לו כזהב, כשהוא חולה ונותן מעכשיו נחשבת לו ככסף, כשהוא נותן לאחר המיתה נחשבת לו כנחשת. דעת זקנים זהם ר"ת זה הנותן בריא, **כסף** ר"ת כשרואה סכנה פותח, **נחשת** ר"ת נתינת חולה שאמר תנו. החיד"א וזה שאמר שמואל משום דשמואל היה רופא (ב"מ פה:) וידע דדרך העולם כך, לכך אמר לו הממצא מעות לעני בשעת דוחקו, היינו בשעת הדחק וצרה נותן צדקה, וזה **רעות וצרות** שיש לו רעה בביתו וגם צריך לשלם לרופא וגם צריך ליתן צדקה, ויותר טוב לו אם היה נותן כשהיה בריא וזה שאמר רבא היינו דאמר אינשי: זוזא לעללא לא שכיחא, לתליתא שכיח. היינו בזמן שחיינו תלויים לו מנגד אזי מעות שכיחא. וזהו שאמר הפסוק (שם) **הלא על פי אינו א-להי בקרבי מצאוני הרעות האלה**, לפי (כתובות סח.) שקל המעלים עיניו מן הצדקה – פאילו עובד עבודה זרה. (אמרות ה')

שאלה – מה הטעם שקל המעלים עיניו מן הצדקה – פאילו עובד עבודה זרה.

תשובה – לפי שהמעלים עיניו מן הצדקה גורם פירוד ח"ו ואינו מאמין כי שפע העני אצלו כי הוא יתברך צדיק וחסיד ועשה זה להצילו מגהנם ואינו מאמין דיש שר ונענש ומבטל אחרות ישראל כי אחד נקרא ע"י הצדקה וא"כ הוי כע"ז. (פתח עינים – כתובות סח.)

א"נ – מפני כי ענין כל הצדקות שבתורה כמו לקט שכחה ופאה וכדומה הוא לידע שכל מה שיש לאדם אינו שלו בהחלט ורק באים בעזר וסיוע מהקב"ה, ולאות על אמונה זו מפרשין צדקות שונות, אבל זה שמעלים עיניו מן הצדקה הוי כמו שכופר בהשגחת ה' וסיועו ואומר שכחו ועוצם ידו עושה לו טוב וממונו, וא"כ הוא כעובד עבודת כוכבים. (תורה תמימה)

אמרו ז"ל (פסחים פח.) כתיב (ישעיה ב) **אל בית אלהי יעקב** וגו' לא כאברהם שכתוב בו 'הר', ולא כיצחק שכתוב בו 'שדה', אלא כיצחק שקראו 'בית'. **שאלה** – מדוע האבות הקדושים כאשר רצו לזכות להשראת שכינה קבעו את מקומם לתפילה ולהכנה דווקא מחוץ לבית בשדה הפתוח בין האילנות.

תשובה – לפי שבתוך הבית הנעשה בידי אדם, ייתכן שהיה בבנייתו איזה מעשה פסול או כוונה שאינה טהורה, לכך הסתופפו תחת מעשי ה' תחת השמים או בצל האילנות שברא, מקומות זכים וטהורים המסוגלים לעבודת השם ולהשראת שכינה. (פניני הגר"א)

שבעים פנים לתורה, לעיתים תהיה יותר מתשובה אחת
התשובות אינם לחלכה למעשה, הערות והארות יתקבלו בברכה
לעילוי נשמת הרב חפץ בן אסתר זצ"ל
ramnadlan018@gmail.com
לקבלת העלון במייל ניתן לפנות לכתובת